

ס"מ מוך עדינו, "אומר איש בכיר בירושלים. "אנחנו נמשוך את העסק הזה בלי סוף!"
"מה יש?" שאל עמותו, "בפארים כבר מושך כיום את שיחות-השלום על וואט-נאם במשך שנתיים, ולא זזו קדימה אפילו במילומטר אחד."

דברים כאלה ניתן עתה לשמוע בירושלים על כל צעד וצעד. רבים מאותם שהסכימו לחזור לשיחות-יארנינג, מטרתם היחידה היא למשוך אותן "בלי סוף", להפוך אותן מכשיר למניעת שינויים והכרעות, תוך המשך מצב הפסקת-האש בין הצדדים.

איני יודע אם אמנם ניתן הדבר, בניסיונות הבינלאומית הרי קיימות. מסופקני.
אבל אני רוצה לשאול שאלה הרבה יותר פשוטה: האם זה בכלל כדאי?
האם כדאי "למשוך", "לסחוב"?
במילים אחרות: האם הזמן פועל לטובתנו?

★ ★ ★

ר הלכה שהזמן פועל לטובתנו, שכדאי לנו לשבת ולא לעשות דבר — נקבעה מייד לאחר מלחמת ששת הימים.

אביה הרוחני היה לזי אשכול ז"ל.
 אשכול היה מחונן בשכל הישר של החנוני. ההגיון שלו אמר כך:
 כבשנו שטחים גדולים. הם נמצאים בידינו. הערבים הפסידו שטחים גדולים. הם רוצים אותם בחזרה. **לכן הערבים הם המעוניינים בשינוי המצב הקיים. אנחנו מעוניינים בהמשכתו.**
 לערבים אין זמן. לנו יש.

כל יום העובר ללא שינוי, מבצר את המצב הקיים.
 אם יעבור די זמן — מי יודע, אולי יתרגל העולם למצב הקיים, כפי שהתרגל לדברים כה רבים?
 אולי יקרה משהו במקום אחר בעולם? אולי תפרוץ מלחמה בין רוסיה וסין, ובכלל יסכחו מהעניין שלנו?
לכן צריכים למשוך, לפחוב, להשתמש בכל תכסיס ובכל אמתלה, כדי למנוע שינוי כלי

הזמן לא הביא להשלמת העולם עם סיפוח השטחים לישראל.
הזמן פועל לטובת הדרך כפזי.

★ ★ ★

מי שחוזר לשיחות יארנינג על מנת למשוך אותן בלי סוף, חייב לעצמו, ולנו, תשובה על שאלה פשוטה:
האם יהיה מצבנו, בעוד שנה או שנתיים, יותר טוב מכפי שהוא היום?

יארנינג

אבל אם הדברים עתידים להשתנות לרעה, אין זה רווח של זמן, אלא הפסד זמן.

★ ★ ★

קל מאוד להוכיח כי במשך שלוש וחצי השנים האחרונות, כאשר התכונה הממשלה להרוויח זמן, היא הפסידה זמן.
הדבר מוכח על-ידי השינויים שחלו בעמדת הממשלה עצמה.

למחרת המלחמה, היא קבעה חוק-ברזל: לעולם לא תסכים למשא-ומתן עקיף, אלא תעמוד על משא-ומתן ישיר, פנים אל-פנים.

אולם הממשלה הלכה לשיחות-יארנינג, שהן משא-ומתן עקיף.
 הממשלה סירבה בהחלט להסכים להחלטת מועצת-הביטחון 242, שנראתה לה כהחלטה רעה.

אולם בינתיים מניפה הממשלה את ההחלטה כשהיא כדגל, והיא אף דרשה מיארנינג להצהיר שהוא יפעל אך ורק על פיה.

הממשלה אמרה שלא תסכים להפסקת-אש זמנית, מפני שזו תביא לשיפור המצב הצבאי של הערבים.

אולם כיום מתפארת הממשלה בכך שהשיגה הפסקת-אש זמנית, למרות שזו איפשרה את ריכוז הטילים הסובייטיים על גדת התעלה.

הממשלה הפסיקה את שיחות-יארנינג, והחליטה בשפה חדה משמעות שלא תחזור אליהן, כל עוד לא סילקו המצרים את הטילים.

אולם הממשלה הפרה את ההחלטה של עצימה וחזרה לשיחות, כשכל הטילים במקומם.

כל נסיגה כזאת באה בעל כורחה של הממשלה, תחת לחץ. אותו לחץ יביא לנסיגות נוספות.

עכשיו אומרת הממשלה, שלא תדון בגבולות החדשים, עד אשר תתברר "מהות השלום".

כנ"ל.
 אחר-כך תגיד כי אין לדון בגבולות, לפני שייקבעו סידורי הביטחון.

כנ"ל.
 השיטה הזאת תביא למשברים תכופים, להפסקת השיחות ולחידוש השיחות מעת לעת.

להרדויה תמו

אבל אחרי כל משבר נעמוד במצב יותר גרוע, ונסכים למה שלא הסכמנו קודם לכן.

★ ★ ★

הפסדנו זמן. הרבה-הרבה זמן.
האילו הציעה ממשלת ישראל לפני שגזש שנים לגמאל עבד-אל-נאצר, מרצונה החופשי ובמיסגרת יוזמת-שלום ישראלית נועזת, את אותם הדברים שהיא מציעה עכשיו, היינו מגיעים אז להפדרציה שלום יותר כדאי ויותר בריא מזה המוצע לנו עכשיו.

ההסדר ששיג אותו עכשיו לא יהיה יותר זול, אלא יותר יקר. הוא לא יהיה יותר יציב, אלא פחות יציב. כי הוא יושג תחת לחץ, בהתאם לאינטרס אמריקאי, ולא מרצון, בהתאם לאינטרס ישראלי.

עדיין אפשר לתקן זאת. עדיין יש מקום לי יוזמה ישראלית.

בתנאי שנמנה. בתנאי שנפסיק את רעיונות-הסרק של החכמים בלילה, ברוח "נמשוך", "נרחיח זמן".

נפסיק את כל המישחקים. נפסיק להתחכם. נפסיק לחשוב שאפשר לשטות בידירינג, בירי בינו, בכל העולם.

נחליט ונגלה מייד מה הם גבולות-השלום הרצויים לנו. נפרסם מייד את תוכנית-השלום שלנו, ונאפשר משא-ומתן מזורז ותכליתי על כך.

ניכנס לשיחות-יארנינג ברצון נחוש: להפוך את שנת 1971 לתאריך היסטורי, לשנת בינון השלום.

במה הוא יהיה יותר טוב? מה יקרה בשנה-שנתיים שיספר את מצבנו?

האם תקטן ההתערבות הצבאית הסובייטית?

ברור לחלוטין שהמשך הבתיחות בין ישראל ומצרים יביא להעמקת המעורבות הסובייטית, לא לסילוקה. כאן פועל גורם הזמן בבירור נגדנו.

האם תגדל התמיכה האמריקאית בישראל?
 ההיפך סביר יותר. ככל שתתעמק המעורבות הסובייטית, כך יגדל הלחץ האמריקאי על ישראל. רק הסדר מהיר יכול להציל את האינטרסים האמריקאיים בעולם הערבי, ולמנוע את ההידרדרות לקראת עימות גלובאלי שהפך סיוט בעיני האמריקאים.

האם ישתנה יחסה של הקהילה הבינלאומית מית לטובת ישראל?

התהליך הוא הפוך. בנובמבר 1967 נתקבלה החלטת מועצת-הביטחון מס' 242, שנחשבה או בירושלים לאנטי-ישראלית. כיום היא נחשבת לפרו-ישראלית, כי בינתיים קיבל האו"ם החלטות הרבה יותר קיצוניות לטובת הערבים. מדי נאי ירושלים פוחדים עכשיו פחד-מות מפני יוזמה חדשה, שתביא את מוסדות האו"ם למתן "פירוש מוסמך" להחלטה 242, שהיה הרבה יותר גרוע מן המקור.

האם ישתפר מצבנו הצבאי?

קיבלנו כלים אמריקאיים משוכללים, אבל בינתיים זורם הנשק הסובייטי למצרים. אם יגיעו למצרים יסודות של הצבא הסובייטי, עוצבות אחרי וקרקע, ישתנה המאזן הצבאי לרעה, למרות הכלים היפים

אם כן, לשם מה "להרוויח זמן"?
 כדאי להרחיח זמן, אם בזמן הזה ישתנו דברים לטובה.

★ ★ ★

שהו. צריכים פשוט לשבת בשקט, ולא לעשות דבר.

הגיון בריא ופשוט. משכנע מאין כמוהו. הגיון של אולם ההגיון הזה לא הוכיח את עצמו ב"מציאות!"

מסתבר שהעולם בכל זאת אינו חנות מכולת. אמנם, עברו כבר שלוש וחצי שנים, ועדיין אנחנו יושבים בכל השטחים המוחזקים. לא נסוגונו אף משעל אדמה אחד.

זה נכון.
 אבל הלחץ על ישראל, מצד אויבים וידידים כאחד, הוא כיום חזק פי כמה מכפי שהיה למחרת המלחמה.

העולם לא התרגל למצב. להיפך, הוא מתקומם נגד המצב, ופועל לחיסולו במרץ בלתי רגיל.

כי בניגוד לתפיסתו הפשטנית של אשכול, המצב לא היה סטאטי. המצב השתנה כל העת.

שני גורמים הביאו לכך: התפתחות התנועה הפלסטינית, שהתסיסה את המרחב הערבי; והחלטתו של גמאל עבד-אל-נאצר שלא לקיים את הפסקת-האש.

הנשוא המצרי המנוח הבין כי הפסקת-האש הממושכת עלולה להביא להשלמת העולם עם הכיבוש, כפי שקיווה אשכול ז"ל. לכן שם קץ להפסקת-האש.

הוא השיג את יעדו. מלחמת-ההתשה גרמה להפצצת מצרים בעומק. הפצצת מצרים בעומק גרמה להתערבות הצבאית הסובייטית. ההתערבות הצבאית הסובייטית גרמה לתוכנית רוג'רס ולשיחות-יארנינג.